

Vergaderjaar 2025–2026

36 820 XIV

Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (XIV) en het Diergezondheidsfonds (F) voor het jaar 2025 (wijziging samenhangende met de Miljoenennota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2025 wijzigingen aan te brengen in:

de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur;

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,
F.M. Wiersma

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1. Leeswijzer

Tabel 1 Ondergrenzen conform RBV

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 en < 1.000	5	10
=> 1.000	10	20

2. Beleid

2.1. Belangrijkste beleidsmatige mutaties

Tabel 2 Overzicht belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2025 (Suppletoire begroting September) (bedragen x € 1.000)

				Uitgaven 2025
Vastgestelde begroting 2025				4.774.112
Stand 1e suppletoire begroting 2025				4.738.456
Belangrijkste mutaties				
			Artikelnummer	
	1	Kasschuif Extensiveringsregeling	21	– 206.000
	2	Kasschuif Lbv kleine sectoren	21	– 32.362
	3	Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer	22	– 22.000
	4	Overige mutaties		– 147.873
Stand suppletoire begroting september 2025				4.330.221

Toelichting

Kasschuif Extensiveringsregeling

De openstelling van de Extensiveringsregeling is vertraagd doordat de reactie van de Europese Commissie moest worden afgewacht. De regeling opent eind 2025. De eerste betalingen zullen daardoor begin 2026 plaatsvinden. Dat maakt deze schuif noodzakelijk.

Kasschuif Lbv kleine sectoren

Het budget voor de Lbv kleinere sectoren is opgehoogd bij 1e suppletoire begroting en wordt met een kasschuif van € 32,4 mln. naar 2026 hierbij in het juiste ritme geplaatst.

Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer

Voor Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb) wordt € 22,0 mln. overgeboekt naar het Provinciefonds. Met deze overheveling wordt het tekort na herijking van beheerjaar 2024 gedekt.

Tabel 3 Overzicht belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2025 (Suppletoire begroting September) (bedragen x € 1.000)

				Ontvangsten 2025
Vastgestelde begroting 2025				74.297
Stand 1e suppletoire begroting 2025				193.117
Belangrijkste mutaties				
			Artikelnum- mer	
	1	Ontvangsten RVO	24	23.461
	2	Onttrekking reserve Apurement	21	20.794
	3	Overige mutaties		6.260
Stand suppletoire begroting september 2025				243.632

Toelichting

Ontvangsten RVO

Dit betreft de afrekening door RVO over de uitvoering in 2024 van de door LVVN verstrekte opdrachten. Het is het saldo van de daadwerkelijke uitvoeringskosten ten opzichte van de financiering en enkele nog te verrekenen posten uit eerdere jaren.

Onttrekking reserve Apurement

Er wordt € 20,8 mln. aan de begrotingsreserve Apurement onttrokken. Deze middelen zijn bestemd voor een terugbetaling aan de Europese Commissie (EC). De terugvordering door de EC heeft betrekking op uitbetaalde EU subsidies in de jaren 2009 tot en met 2012 aan de producentenorganisatie FresQ.

3. Beleidsartikelen

3.1. Artikel 21 Land- en tuinbouw

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 21 Land- en tuinbouw (bedragen x € 1.000)

		Stand eerste suppletoire begroting (incl. amende- menten en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Art.	Verplichtingen	1.872.461	- 410.760	1.461.701
	Uitgaven	2.265.711	- 255.342	2.010.369
21.0	Land- en tuinbouw	2.265.711	- 255.342	2.010.369
	<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>1.997.153</i>	<i>- 240.291</i>	<i>1.756.862</i>
	Sociaal economische positie boeren	58.134	20.159	78.293
	Duurzame veehouderij	1.645.311	- 245.348	1.399.963
	Glastuinbouw en weerbare planten en teeltsystemen	86.067	- 2.938	83.129
	Mestbeleid	194.346	- 11.915	182.431
	Diergezondheid en dierenwelzijn	4.670	- 861	3.809
	Voedselzekerheid en internationale agrarische samenwerking	1.272	- 253	1.019

	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amende- menten en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Integraal voedselbeleid	7.353	– 135	7.218
Doelsturing	0	1.000	1.000
<i>Leningen</i>	<i>43.118</i>	<i>– 1.200</i>	<i>41.918</i>
Lening Investeringsfonds			
Duurzame Landbouw	41.118	– 1.118	40.000
Overige leningen	2.000	– 82	1.918
<i>Garanties</i>	<i>1.805</i>	<i>0</i>	<i>1.805</i>
Verliesdeclaraties borgstellingsfaci- liteit	1.805	0	1.805
<i>Opdrachten</i>	<i>34.606</i>	<i>– 8.480</i>	<i>26.126</i>
Sociaal economische positie boeren	7.362	– 2.873	4.489
Duurzame veehouderij	4.496	– 26	4.470
Mestbeleid	93	0	93
Diergezondheid en dierenwelzijn	15.285	– 6.174	9.111
Voedselzekerheid en internationale agrarische samenwerking	5.738	624	6.362
Integraal voedselbeleid	1.632	– 31	1.601
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>17.711</i>	<i>– 5.140</i>	<i>12.571</i>
College toelating gewasbescher- mingsmiddelen en biociden	1.909	0	1.909
Centrale Commissie Dierproeven	2.340	– 2.340	0
Medebewind/voormalige product- schappen	187	0	187
Raad voor de Plantenrassen	1.544	0	1.544
Keuringsdiensten	11.731	– 2.800	8.931
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>140.002</i>	<i>0</i>	<i>140.002</i>
Specifieke uitkeringen	140.002	0	140.002
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>11.320</i>	<i>0</i>	<i>11.320</i>
FAO en overige contributies	11.320	0	11.320
<i>Storting/onttrekking begrotingsre- serve</i>	<i>7.127</i>	<i>0</i>	<i>7.127</i>
Storting begrotingsreserve apurement	3.500	0	3.500
Storting begrotingsreserve borgstelling	3.627	0	3.627
<i>Bijdrage aan (andere) begrotings- hoofdstukken</i>	<i>12.869</i>	<i>– 231</i>	<i>12.638</i>
Diergezondheidsfonds	12.869	– 231	12.638
Ontvangsten	42.865	22.074	64.939

Tabel 5 Uitsplitsing ontvangsten artikel 21 Land- en tuinbouw (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amende- menten en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Art. Ontvangsten	42.865	22.074	64.939
21.0 Land- en tuinbouw	42.865	22.074	64.939
<i>Ontvangsten</i>	<i>42.865</i>	<i>22.074</i>	<i>64.939</i>
Sociaal economische positie boeren	245	0	245
Agroketens	2.013	285	2.298
Mestbeleid	12.209	0	12.209
Garanties	1.800	0	1.800
Diergezondheid en dierenwelzijn	11.600	0	11.600
Voedselzekerheid en internationale agrarische samenwerking	12.698	533	13.231

	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amende- menten en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Onttrekkingen begrotingsreserves	0	21.256	21.256
ZBO's/RWT's	2.300	0	2.300

Toelichting

Uitgaven

Subsidies

Sociaal economische positie boeren

Het budget voor sociaal economische positie boeren wordt in totaal met € 20,2 mln. verhoogd, het betreft het saldo van diverse verhogingen en verlagingen. De belangrijkste mutatie betreft een toevoeging van € 20,8 mln. uit de begrotingsreserve Apurement. Deze middelen zijn bestemd voor een terugbetaling aan de Europese Commissie (EC). De terugvoering door de EC heeft betrekking op uitbetaalde EU subsidies in de jaren 2009 tot en met 2012 aan de producentenorganisatie FresQ. Het gaat om een tweede tranche, bij 2e suppletoire begroting 2024 is hiervoor reeds € 22,7 mln. aan de begrotingsreserve Apurement onttrokken.

Duurzame veehouderij

Het budget voor duurzame veehouderij wordt in 2025 met € 245,3 mln. verlaagd. Dit betreft hoofdzakelijk de Extensiveringsregeling en de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (Lbv) voor kleinere sectoren. De openstelling van de Extensiveringsregeling is vertraagd omdat de reactie van de Europese Commissie moest worden afgewacht, daarom wordt € 206,0 mln. uit 2025 naar de jaren 2026–2029 geschoven. Het budget voor de Lbv kleinere sectoren is opgehoogd bij 1e suppletoire begroting en wordt met een kasschuif van € 32,4 mln. naar 2026 hierbij in het juiste ritme geplaatst.

Mestbeleid

Het budget voor mestbeleid wordt verlaagd met in totaal € 11,9 mln. in 2025. De subsidieregeling voor hygiënisatie en korrelaars wordt in 2025 opengesteld maar zal volledig in 2026 worden beschikt en betaald, daarom wordt € 7,5 mln. aan middelen doorgeschoven. Ook wordt € 2,0 mln. bedoeld voor doelsturingssystematiek voor waterkwaliteit ondergebracht bij *Doelsturing*. Hiervan wordt € 1,0 mln. naar 2026 geschoven.

Bijdrage aan ZBO's/RWT's

Centrale Commissie Dierproeven

De bijdrage aan de Centrale Commissie Dierproeven (CCD) loopt via de bijdrage aan RVO op artikel 24 van de LVVN-begroting en wordt jaarlijks overgeheveld. Daardoor daalt het beschikbare budget hier met € 2,3 mln.

Ontvangsten

Onttrekkingen begrotingsreserves

Er wordt in totaal € 21,2 mln. aan de begrotingsreserve Apurement onttrokken, deze reserve is bestemd voor eventuele correcties vanuit de EC vanwege niet EU-conforme uitvoering van EU-subsidieregelingen. Deze onttrekking wordt conform begrotingsregels als ontvangst op de begroting ingeboekt. Het grootste deel van deze middelen (€ 20,8 mln.) is bestemd voor een terugvordering vanuit de EC zoals hierboven onder subsidies Sociaal economische positie boeren is toegelicht.

3.2. Artikel 22 Natuur, visserij en gebiedsgericht werken

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 6 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 22 Natuur, visserij en gebiedsgericht werken (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amende- menten en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Art. Verplichtingen	634.091	- 115.893	518.198
Uitgaven	1.057.841	- 128.200	929.641
22.0 Natuur, visserij en gebiedsgericht werken	1.057.841	- 128.200	929.641
<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>154.999</i>	<i>- 57.661</i>	<i>97.338</i>
Vermaatschappelijk Natuur en Biodiversiteit	9.218	- 335	8.883
Natuur en Biodiversiteit op land	117.268	- 59.644	57.624
Beheer Kroondomeinen	753	0	753
Duurzame visserij	12.819	4.423	17.242
Overige stelsel activiteiten	12.541	- 1.351	11.190
Natuur en Biodiversiteit Grote Wateren	2.400	- 754	1.646
<i>Leningen</i>	<i>20.795</i>	<i>0</i>	<i>20.795</i>
Leningen rente en aflossing	20.795	0	20.795
<i>(Schade)vergoeding</i>	<i>7.383</i>	<i>- 5.783</i>	<i>1.600</i>
Vermaatschappelijk natuur en biodiversiteit	7.383	- 5.783	1.600
<i>Opdrachten</i>	<i>116.031</i>	<i>- 43.239</i>	<i>72.792</i>
Vermaatschappelijk Natuur en Biodiversiteit	6.365	- 997	5.368
Natuur en Biodiversiteit op land	59.540	- 20.793	38.747
Natuur en Biodiversiteit Grote Wateren	15.451	- 372	15.079
Duurzame visserij	28.693	- 20.454	8.239
Internationale Samenwerking	2.909	- 531	2.378
Klimaatimpuls Natuur en Biodiversiteit	3.073	- 92	2.981
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>83.063</i>	<i>- 20.157</i>	<i>62.906</i>
Rijkswaterstaat	14.879	0	14.879
Rijksvastgoedbedrijf	67.500	- 20.150	47.350
Overige agentschappen	684	- 7	677
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>34.848</i>	<i>353</i>	<i>35.201</i>
Staatsbosbeheer	33.671	140	33.811
Overige ZBO's	1.177	213	1.390
<i>Bijdrage aan medeoverheden</i>	<i>638.881</i>	<i>- 1.713</i>	<i>637.168</i>
Caribisch Nederland	979	0	979
Specifieke uitkering	637.902	- 1.713	636.189
<i>Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties</i>	<i>1.841</i>	<i>0</i>	<i>1.841</i>
Internationale Samenwerking	1.841	0	1.841

	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amende- menten en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Ontvangsten	114.934	127	115.061

Tabel 7 Uitsplitsing ontvangsten artikel 22 Natuur, visserij en gebiedsgericht werken (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amende- menten en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Art. Ontvangsten	114.934	127	115.061
22.0 Natuur, visserij en gebiedsgericht werken	114.934	127	115.061
<i>Ontvangsten</i>	<i>114.934</i>	<i>127</i>	<i>115.061</i>
Landinrichtingsrente	19.641	0	19.641
Verkoop gronden	1.000	57	1.057
Overige ontvangsten natuur	85.537	70	85.607
Duurzame visserij	8.756	0	8.756

Toelichting

Uitgaven

Subsidies

Natuur en Biodiversiteit op land

Het subsidiebudget voor Natuur en Biodiversiteit op land wordt in totaal met € 59,6 mln. verminderd. De belangrijkste onderliggende mutaties worden hieronder toegelicht. Voor Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb) wordt € 22,0 mln. overgeboekt naar het Provinciefonds. Met deze overheveling wordt het tekort na herijking van beheerjaar 2024 gedekt. Daarnaast wordt € 15,0 mln. voor het ANLb doorgeschoven naar 2027 in afwachting van verdere besluitvorming. Voor de Natuurherstelverordening wordt € 7,7 mln. doorgeschoven naar latere jaren door vertraging in de uitvoering als gevolg van capaciteitsgebrek bij medeoverheden en vertraging in de oplevering van onderzoeksresultaten. Verder wordt € 6,0 mln. aan maatwerkbudget voor de aanpak piekbelasting doorgeschoven naar 2027. Er zijn minder aanmeldingen van ondernemers ontvangen dan verwacht, vermoedelijk hangt dit onder andere samen met stagnerende vergunningsverlening als gevolg van de uitspraak van de Raad van State over intern salderen (december 2025). Maatwerktrajecten hebben daarnaast een lange doorlooptijd. Ook wordt er € 4,4 mln. doorgeschoven naar 2026 om de middelen voor de samenwerking in veenweidegebieden in het juiste ritme te zetten. Tot slot wordt er € 3,3 mln. doorgeschoven naar 2026 om de middelen voor de regeling versneld natuurherstel in het juiste kasritme te zetten.

Opdrachten

Natuur en Biodiversiteit op land

Het opdrachtenbudget voor Natuur en Biodiversiteit op land wordt in totaal met € 20,8 mln. verminderd. Het betreft de som van diverse kleinere en technische mutaties. De grootste mutaties worden hieronder toegelicht. Voor de uitvoering van de Landelijke Aanpak Wolven wordt € 4,5 mln. naar het Provinciefonds overgeboekt. Het betreft een eerste tranche aan middelen voor het opzetten van een landelijk informatiepunt en voor provinciale subsidies voor wolfwerende rasters. Daarnaast wordt € 3,7 mln. budget voor ondernemingsplannen naar 2027 geschoven. Deze middelen kunnen op dit moment niet worden besteed omdat voor bijna alle plannen natuurvergunningen randvoorwaardelijk zijn. Provincies hebben aangegeven tijdelijk geen natuurvergunningen te verstrekken naar aanleiding van de hierboven benoemde uitspraak van de Raad van State. Verder wordt € 2,5 mln. naar artikel 23 overgeheveld voor het verlenen van subsidies in het kader van kennisontwikkeling voor natuurbeheer. Voor de bestrijding van invasieve exoten wordt € 2,2 mln. naar het Provinciefonds overgeboekt. Tot slot wordt € 2,0 mln. budget voor PAS-melders doorgeschoven naar 2028. Naar verwachting zal dan extra zaakbegeleiding nodig zijn voor PAS-melders omdat maatregelen die nu worden genomen in het PAS-dossier de komende twee jaren juridisch zullen worden getoetst.

Duurzame visserij

Het budget voor Duurzame visserij wordt met een bedrag van € 20,5 mln. verminderd. Het betreft een optelsom van diverse technische mutaties. De grootste mutatie is een technische correctie van € 10,0 mln. van dit instrument naar het subsidie-instrument voor duurzame visserij. Daarnaast wordt voor Wind op Zee € 6,8 mln. aan middelen vanuit het Klimaatfonds voor toekomstbestendige visserij naar de begroting van het Klimaatfonds overgeheveld.

Bijdrage aan agentschappen

Rijksvastgoedbedrijf

Het budget voor de Nationale Grondbank wordt met € 20,0 mln. verlaagd wegens vertraging in de uitvoering van aankooptrajecten. Deze middelen worden doorgeschoven naar 2027. Er zijn momenteel voldoende aankooptrajecten onderhanden om in 2027 uitputting van de middelen te realiseren.

3.3. Artikel 23 Kennis en innovatie

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 8 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 23 Kennis en innovatie
(bedragen x € 1.000)

		Stand eerste suppletoire begroting (incl. amende- menten en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Art.	Verplichtingen	451.670	- 81.827	369.843

	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amende- menten en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Uitgaven	430.343	– 34.055	396.288
23.0 Kennis en innovatie	430.343	– 34.055	396.288
<i>Subsidies (regelingen)</i>	<i>258.562</i>	<i>– 39.955</i>	<i>218.607</i>
Beleidsondersteunend onderzoek	50.163	5.408	55.571
Missiegedreven topsectoren- en innovatiebeleid	49.832	– 723	49.109
Kennisverspreiding en groen onderwijs	158.567	– 44.640	113.927
<i>Opdrachten</i>	<i>19.942</i>	<i>– 1.611</i>	<i>18.331</i>
Kennisontwikkeling en innovatie	19.942	– 1.611	18.331
<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>13.980</i>	<i>4.676</i>	<i>18.656</i>
Rijksinstituut voor Volksgezond- heid en Milieu	13.980	4.676	18.656
<i>Bijdrage aan ZBO's/RWT's</i>	<i>137.859</i>	<i>2.835</i>	<i>140.694</i>
Wageningen Research	137.859	2.835	140.694
Ontvangsten	7.474	2.800	10.274

Tabel 9 Uitsplitsing ontvangsten artikel 23 Kennis en innovatie (bedragen x € 1.000)

	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amende- menten en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Art. Ontvangsten	7.474	2.800	10.274
23.0 Kennis en innovatie	7.474	2.800	10.274
<i>Ontvangsten</i>	<i>7.474</i>	<i>2.800</i>	<i>10.274</i>
Kennisontwikkeling en innovatie	7.474	2.800	10.274

Toelichting

Verplichtingen

Het verplichtingenbudget wordt in 2026 per saldo verlaagd met € 81,8 mln. Deze daling wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door ontstane vertraging in het afgeven van beschikkingen bij de Nationaal Groeifonds-projecten Holomicrobioom (€ 29,0 mln) en RE-GE-NL (€ 54,2 mln).

Uitgaven

Subsidies

Beleidsondersteunend onderzoek

Het subsidiebudget voor Beleidsondersteunend onderzoek wordt verhoogd met € 5,4 mln. Het betreft diverse kleinere bijdragen vanuit andere beleidsartikelen aan onderzoeksprojecten van Wageningen Research (WR). De grootste hiervan betreft een bijdrage van € 2,0 mln. aan WR-projecten voor de integrale aanpak veehouderij.

Het subsidiebudget voor Kennisverspreiding en groen onderwijs wordt per saldo verlaagd met € 44,6 mln. Het betreft veel, met name kleinere, mutaties waarvan de grootste hieronder worden toegelicht. Voor de Nationaal Groeifonds -projecten Holomicrobioom en RE-GE-NL wordt respectievelijk € 13,3 mln. en € 10,4 mln. doorgeschoven naar later jaren als gevolg van vertraging in het verstrekken van beschikkingen. Bij RE-GE-NL geldt dat de selectie van deelnemers langer heeft geduurd dan initieel voorzien, bij het project Holomicrobioom duurt de opstartfase langer dan gepland. Voor het Nationaal Kennisprogramma Stikstof (NKS) wordt € 7,5 mln. doorgeschoven naar 2026 om de continuïteit van het programma te waarborgen.

3.4. Artikel 24 Uitvoering en toezicht

Tabel 10 Budgettaire gevolgen van beleid artikel 24 Uitvoering en toezicht (bedragen x € 1.000)

		Stand eerste suppletoire begroting (incl. amende- menten en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Art.	Verplichtingen	715.845	12.750	728.595
	Uitgaven	715.845	12.750	728.595
24.0	Uitvoering en toezicht	715.845	12.750	728.595
	<i>Bijdrage aan agentschappen</i>	<i>715.845</i>	<i>12.750</i>	<i>728.595</i>
	Nederlandse Voedsel- en Warenau- toriteit	365.709	2.554	368.263
	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland	350.136	10.196	360.332
	Ontvangsten	23.700	23.461	47.161

Tabel 11 Uitsplitsing ontvangsten artikel 24 Uitvoering en toezicht (bedragen x € 1.000)

		Stand eerste suppletoire begroting (incl. amende- menten en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Art.	Ontvangsten	23.700	23.461	47.161
24.0	Uitvoering en toezicht	23.700	23.461	47.161
	<i>Ontvangsten</i>	<i>23.700</i>	<i>23.461</i>	<i>47.161</i>
	Agentschappen en overig	23.700	23.461	47.161

Toelichting

Uitgaven

Bijdrage aan agentschappen

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Het budget voor de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) wordt per saldo € 10,2 mln. verhoogd. Vanaf verschillende beleidsarti-

kelen is budget toegevoegd ten behoeve van de uitvoeringskosten van verschillende opdrachten zoals grotendeels in het Jaarplan LVVN-RVO is vastgelegd. De grootste overhevelingen betreffen € 3,9 mln. voor de uitvoering van het Programma Bedrijfsgerichte Doelsturing, € 2,9 mln. voor de uitvoering van de Centrale Commissie Dierproeven en € 1,1 mln. voor de uitvoering van Identificatie en Registratie Dieren. Daarnaast wordt de ontvangst van de RVO afrekening 2024, die hieronder wordt toegelicht, toegevoegd aan de uitgaven en direct doorgeschoven naar latere jaren om voorziene tekorten in die jaren te dempen. Het saldo van deze mutaties is € 0. Daardoor is deze mutatie niet zichtbaar in de budgettaire tabel.

Ontvangsten

Agentschappen en overig

De ontvangsten zijn met € 23,5 mln. verhoogd. Dit gehele bedrag betreft de afrekening door RVO over de uitvoering in 2024 van de door LVVN versterkte opdrachten. Dit is het saldo van de gerealiseerde uitvoeringskosten ten opzichte van de geleverde financiering uit LVVN en enkele nog te verrekenen posten uit eerdere jaren.

4. Niet-beleidsartikelen

4.1. Artikel 50 Apparaat

Tabel 12 Artikel 50 Apparaat (Bedragen x € 1.000)

		Stand eerste suppletoire begroting (incl. amende- menten en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Art.	Verplichtingen	260.713	- 862	259.851
	Uitgaven	260.713	- 862	259.851
50.0	Apparaat	260.713	- 862	259.851
	<i>Personele uitgaven</i>	<i>208.163</i>	<i>- 3.108</i>	<i>205.055</i>
	Eigen personeel	197.848	- 4.362	193.486
	Externe inhuur	7.986	1.202	9.188
	Overige personele uitgaven	2.329	52	2.381
	<i>Materiële uitgaven</i>	<i>52.550</i>	<i>2.246</i>	<i>54.796</i>
	Bijdrage aan SSO's (exclusief DICTU)	9.002	- 2.194	6.808
	SSO DICTU	19.728	5.119	24.847
	Overige materiële uitgaven	23.820	- 679	23.141
	Ontvangsten	4.144	2.053	6.197

Tabel 13 Uitsplitsing ontvangsten artikel 50 Apparaat (Bedragen x € 1.000)

		Stand eerste suppletoire begroting (incl. amende- menten en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Art.	Ontvangsten	4.144	2.053	6.197
50.0	Apparaat	4.144	2.053	6.197
	<i>Ontvangsten</i>	<i>4.144</i>	<i>2.053</i>	<i>6.197</i>

	Stand eerste suppletoire begroting (incl. amende- menten en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Ontvangsten	4.144	2.053	6.197

Toelichting

Uitgaven

Eigen personeel

Het budget voor Eigen personeel is met € 4,4 mln verlaagd. Deze middelen waren gereserveerd voor Werk naar Werk (en de reorganisatie) en zijn doorgeschoven naar de jaren 2026 t/m 2030. In 2023 en 2024 zijn middelen voor de Reorganisatie van LVVN beschikbaar gesteld. Dit proces loopt forse vertraging op, het Voorlopige organisatiebesluit (VOB) is uitgesteld, hierdoor zijn middelen voor onder andere van Werk naar Werk nog niet uitgeput, maar de verwachting is dat deze nog wel in latere jaren nodig zijn.

SSO DICTU

Het budget voor SSO DICTU is met circa € 5,1 mln. opgehoogd. Er zijn onder andere middelen naar het instrument Bijdrage DICTU overgeheveld voor opdrachten die DICTU voor het Ministerie van LVVN en EZ/KGG gaat uitvoeren onder meer voor de vervanging van Oracle Fushion, een project voor dataplatformen, het inrichten van Staatsgeheime werkplekken en ten behoeve van een pilot op het gebied van Artificial Intelligence.

4.2. Artikel 51 Nog onverdeeld

Tabel 14 Artikel 51 Nog onverdeeld (Bedragen x € 1.000)

		Stand eerste suppletoire begroting (incl. amende- menten en NvW) (1)	Mutaties suppletoire begroting september (2)	Stand suppletoire begroting september (3) = (1) + (2)
Art.	Verplichtingen	8.003	- 2.526	5.477
	Uitgaven	8.003	- 2.526	5.477
51.0	Nog onverdeeld	8.003	- 2.526	5.477
	<i>Nog onverdeeld</i>	<i>8.003</i>	<i>- 2.526</i>	<i>5.477</i>
	Loonbijstelling	228	0	228
	Nog te verdelen	7.775	- 2.526	5.249
	Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

Dit artikel is een administratief begrotingstechnisch artikel. Dit betekent dat er geen daadwerkelijke uitgaven ten laste van artikel 51 worden gedaan. Vanuit dit artikel vinden overboekingen van loon- en prijsbijstelling naar de loon- en prijsgevoelige artikelen binnen de begroting

plaats. Ook worden er taakstellingen of middelen die nog niet aan de beleidsartikelen zijn toegevoegd op dit artikel geplaatst.

De mutatie van € 2,5 mln. heeft te maken met het doorschuiven van een reservering naar 2026.

5. Agentschappen

5.1. Agentschap Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA)

De agentschapsparagraaf is in deze suppletoire begroting niet opgenomen. Op basis van de Rijksbegrotingsvoorschriften 2025 wordt een agentschapsparagraaf opgesteld indien de realisatie cumulatief 5% of cumulatief € 20 mln. afwijkt van de begroting. Dit is niet het geval.

6. Begrotingsfonds

6.1. Diergezondheidsfonds

Er zijn bij het Diergezondheidsfonds geen wijzigingen in de begroting ten opzichte van de stand bij 1e suppletoire begroting.